

WEBINAR

Gebiedsafbakening 2021-2022, Gebiedsgerichte maatregelen, Equivalentente maatregelen

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

4 december 2020

PRAKTISCHE AFSPRAKEN

- ▶ Typ uw naam in als u een vraag wil stellen.
- ▶ De vragen worden na de presentatie mondeling beantwoord.
- ▶ Na de presentatie is er 15 minuten pauze.
- ▶ De presentatie wordt opgenomen en nadien op www.vlm.be (startpagina Mestbank) gepubliceerd.

Waterkwaliteit

Gebiedsafbakening 2021-2022

Stijn Overloop, VMM

Opzet meetnetten in landbouwgebied

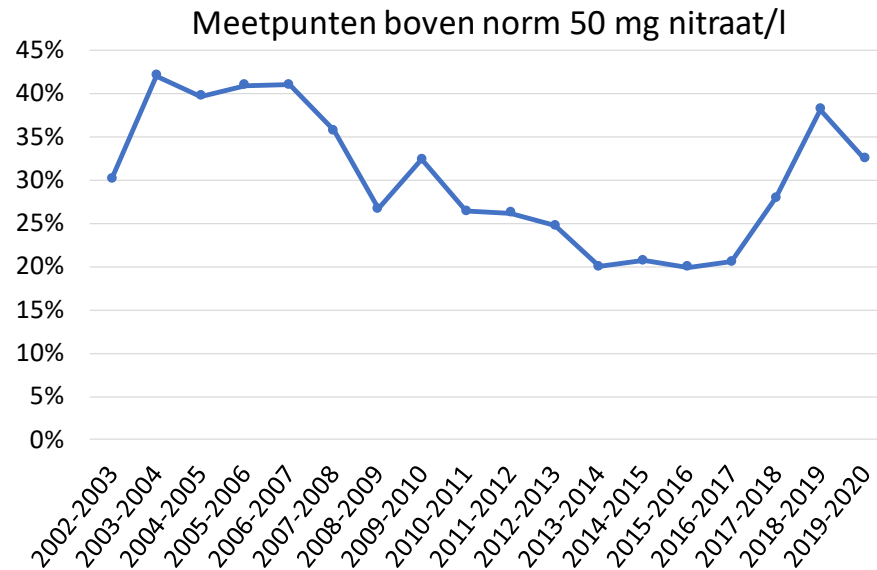
- ▶ MAP-meetnet oppervlaktewater en freatisch grondwatermeetnet
- ▶ Meetpunten liggen in landbouwgebied
 - Geen invloed van lozingen van RWZI en industrie
 - Verwaarloosbare invloed van huishoudelijk afvalwater:
 - × Beperkte lozingen stroomopwaarts in oppervlaktewater:
 - Aantal lozingen gekend en invloed is berekenbaar
 - × Verwaarloosbare invloed van rioolwater op grondwater:
 - Meetpunten liggen hoofdzakelijk weg van riolering
 - Indien in nabijheid:
 - ▶ drainerende werking van riolen
 - ▶ Rioolwater creëert reducerende omstandigheden: dus geen extra nitraat

Kwaliteit oppervlaktewater in landbouwgebied gaat achteruit

- ▶ Al 3 jaar achteruitgang
→ definitieve resultaten bevestigen de evaluatie waterkwaliteit d.d. 26/06/2020 (VR)

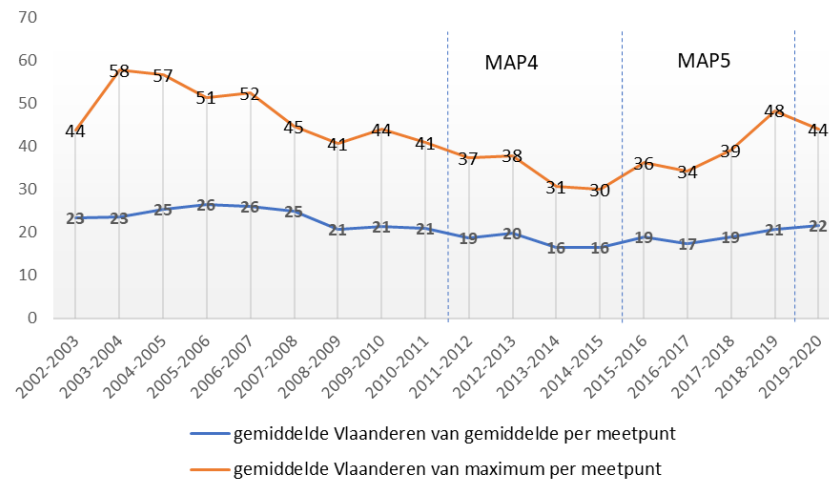
→ zowel hoge % overschrijdingen als stijging van jaargemiddelden in 2019-2020

- ▶ Doel MAP 6: 4 mg verbetering tegen 2022 in zones > 18 mg nitraat/l maar in 2019-2020: 4 mg verslechtering t.o.v. start MAP 6

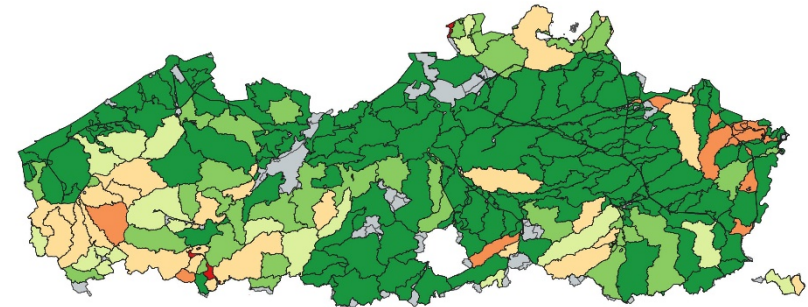

Kwaliteit oppervlaktewater in landbouwgebied gaat achteruit

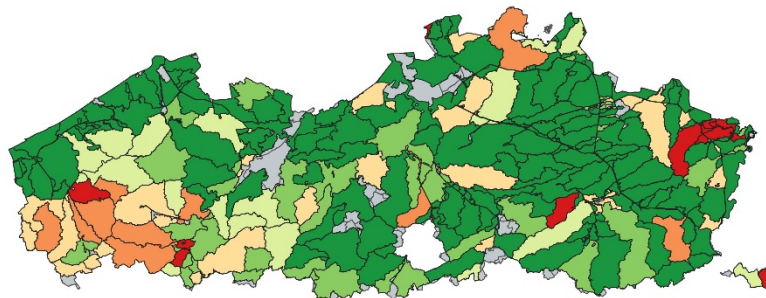
gemiddelde jaarconcentratie (mg nitraat/liter)

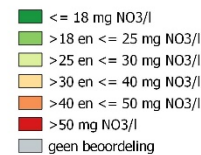
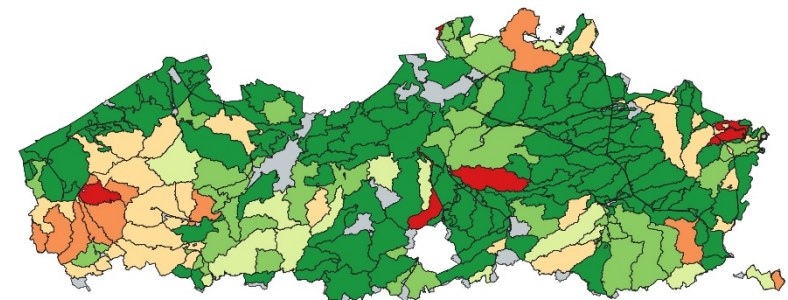
2017-2018

2018-2019

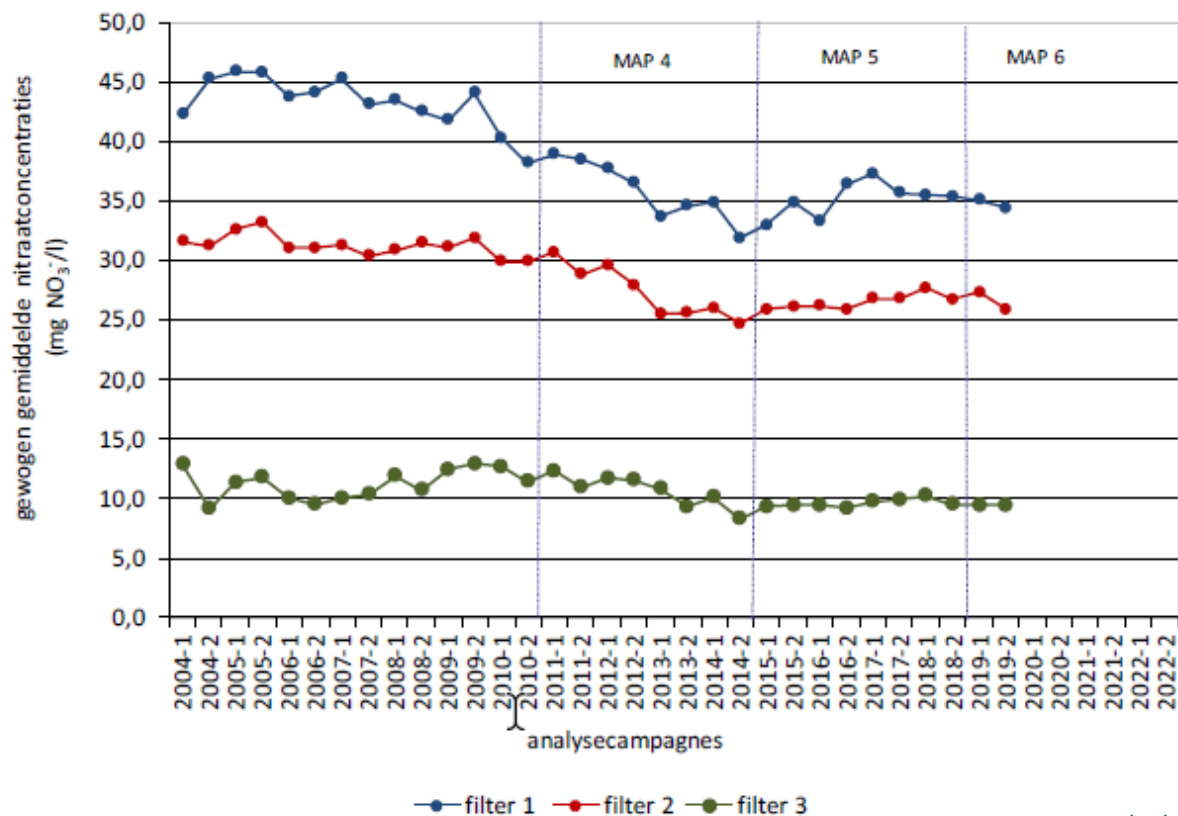

2019-2020

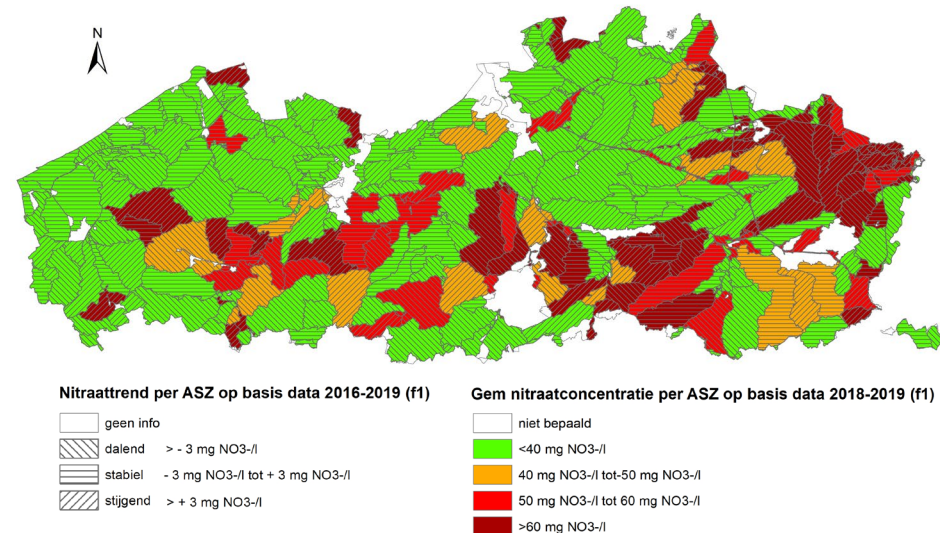
Kwaliteit grondwater in landbouwgebied stagneert

- ▶ Gewogen jaargemiddelde over hele meetnet
- ▶ Toestand in 2019 op meetputten hoogste filter
 - 35% van de meetputten > 50 mg nitraat/l
 - 17% van de meetputten > 100 mg nitraat/l

Kwaliteit grondwater in landbouwgebied stagneert

- ▶ Nitraat in grondwater
 - kwetsbaarheid ondergrond
 - bemesting (historisch en huidig)
 - toestand 2018-2019
 - trend 2016-2019

- ▶ Sterke regionale verschillen
- ▶ Doel MAP 6: 3 mg verbetering tegen 2022 waar nodig
In 23% landbouwareaal is trend onvoldoende om doel te halen

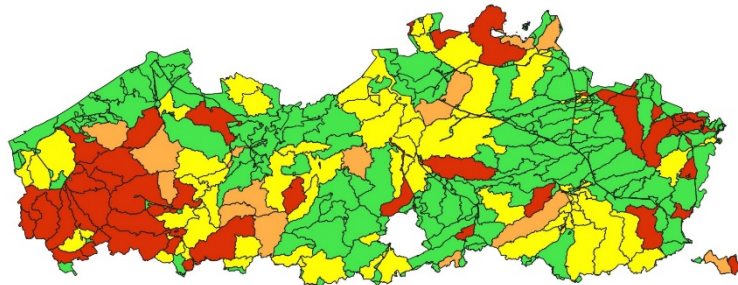
Toekenning Gebiedstypes

	OW 0	OW 1	OW 2	OW 3
	<i>Gem NO3-conc ≤ 18 mg</i>	<i>Gem NO3-conc > 18 mg en ≤ 25 mg</i>	<i>Gem NO3-conc > 25 mg en ≤ 30 mg</i>	<i>Gem NO3-conc > 30 mg</i>
GW 0 <i>Gem NO3-conc ≤ 40 mg Gem NO3-conc > 40 en ≤ 50 mg en niet stijgend</i>	0 <i>Behalve ASZ met 90^e percentiel MAP- meetptn OW > 44,3 mg NO3/l</i>	1 <i>Incl ASZ met 90^e percentiel MAP- meetptn OW > 44,3 mg NO3/l</i>	2	3
GW 1 <i>Gem NO3-conc > 40 en ≤ 50 mg en stijgend Gem NO3-conc > 50 mg en niet stijgend</i>	1	2	3	3
GW 2 <i>Gem NO3-conc > 50 en ≤ 60 mg en stijgend</i>	2	2	3	3
GW 3 <i>Gem NO3-conc > 60 mg en stijgend</i>	3	3	3	3

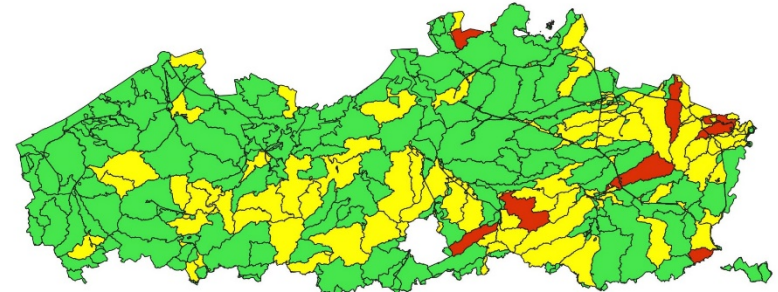
Gebiedstypes MAP 6 2021-2022

criterium oppervlaktewater

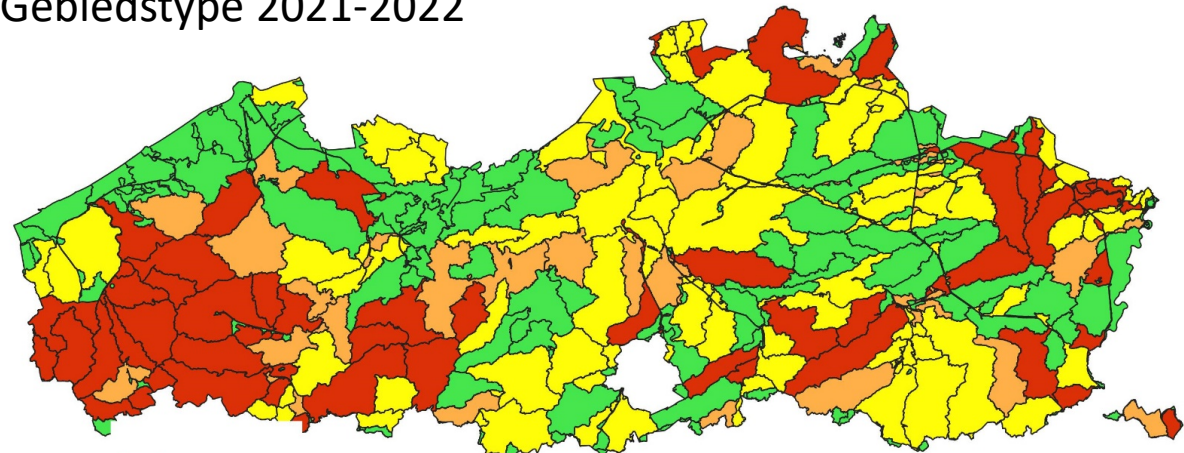
- categorie oppervlaktewater 0
- categorie oppervlaktewater 1
- categorie oppervlaktewater 2
- categorie oppervlaktewater 3

criterium grondwater

- klasse grondwater 0
- klasse grondwater 1
- klasse grondwater 2
- klasse grondwater 3

Gebiedstype 2021-2022

- gebiedstype 0
- gebiedstype 1
- gebiedstype 2
- gebiedstype 3

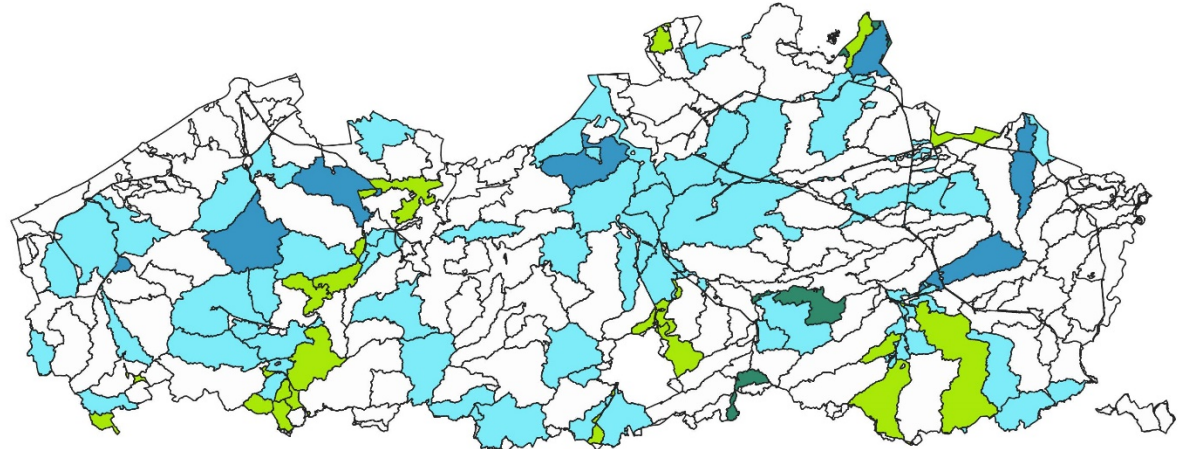
Oppervlakte landbouwgrond (VA juli 2020)

Gebieds -type	Aantal ASZ	Opp in Afbakening 2021-2022 (ha)	% Aandeel	Opp in afbakening 2019-2020 (ha)	Opp- verschil (ha)
0	135	165.006	25%	270.452	-105.446
1	60	221.925	33%	137.114	+ 84.811
2	24	80.813	12%	130.656	- 49.843
3	46	204.585	30%	134.108	+ 70478
Totaal	265	672.329	100%	672341	
		285.398		264.764	+ 20.635

Gebiedstypes MAP 6 2021-2022

► Grotere oppervlakte met strengere maatregelen

Gebiedstype 0	Geen extra maatregelen	40%	→	25%
Gebiedstype 1	Beperkte maatregelen	20%	→	33%
Gebiedstype 2	Strengere maatregelen	19%	→	12%
Gebiedstype 3	Strengste maatregelen	20%	→	30%

Gebiedsgerichte maatregelen

Sabine De Mulder, VLM

Wat regelt het BVR?

- ▶ Besluit Vlaamse Regering over herafbakening gebiedstypes
 - Definitief goedgekeurd door Vlaamse regering op 27 november
 - Treedt in werking op 1 januari 2021
 - Wijzigt enkel de gebiedstype-indeling = kaart
 - × Grensaanpassingen ASZ
 - × Toekenning gebiedstype conform Mestdecreet (cfr. Stijn Overloop)
 - Wijzigt niets aan de gebiedsgerichte maatregelen

Gebiedsgerichte maatregelen

Wat zijn de gebiedsgerichte maatregelen?

Bemestingsrechten
gebruiker hoofdteelt

Erkend voerder
vanaf 1 aug

GT2
GT3

Verscherpte
stikstofnormen

Vanggewas-
verplichting

Gebiedsgerichte maatregelen

Wat zijn de gebiedsgerichte maatregelen?

Bemestingsrechten
gebruiker hoofdteelt

Erkend voerder
vanaf 1 aug

GT2
GT3

Verscherpte
stikstofnormen

Vanggewas-
verplichting

GT1

Gebiedsgerichte maatregelen

Wat zijn de gebiedsgerichte maatregelen?

Bemestingsrechten
gebruiker hoofdteelt

Erkend voerder
vanaf 1 aug

Verscherpt
stikstofnorm

Vrijstelling

- Pos bedrijfsevaluatie nitraatresidu
- Equivalente maatregelen

Wass-
verplichting

GT1

Bemestingsnormen 2021

Bemestings-
prognoses 2021

► Gebiedstype 2 en 3

→ Jaarlijkse daling normen werkzame stikstof

	GT 2	GT 3
Daling normen werkzame N		
2019	- 0%	-5%
2020	-5%	-10%
2021	-5%	-15%
2022	-10%	-20%

Bemestingsnormen 2021

Bemestings-
prognoses 2021

▶ Verstrengingen voor specifieke bedrijven

→ Resterende focusbedrijven MC2 en MC3: reductie N-werkz op volledig bedrijf

→ Focusbedrijven MC3 (-20%, -30%, ..., -50%)

▶ In GT 0, 1, 2 en 3: MAP5 % blijven van toepassing

→ Focusbedrijven MC2 (-10%)

▶ In GT 0, 1 en 2: MAP5 % blijven van toepassing

▶ In GT 3: MAP5 % bleven van toepassing t.e.m. 2020; vanaf 2021
MAP6 %

→ Derogatiebedrijven

→ Geen bedrijfsbenadering meer voor N dierlijke !

▶ Op 25 juni gecommuniceerd naar landbouwers, consultants

Vanggewassen 2021

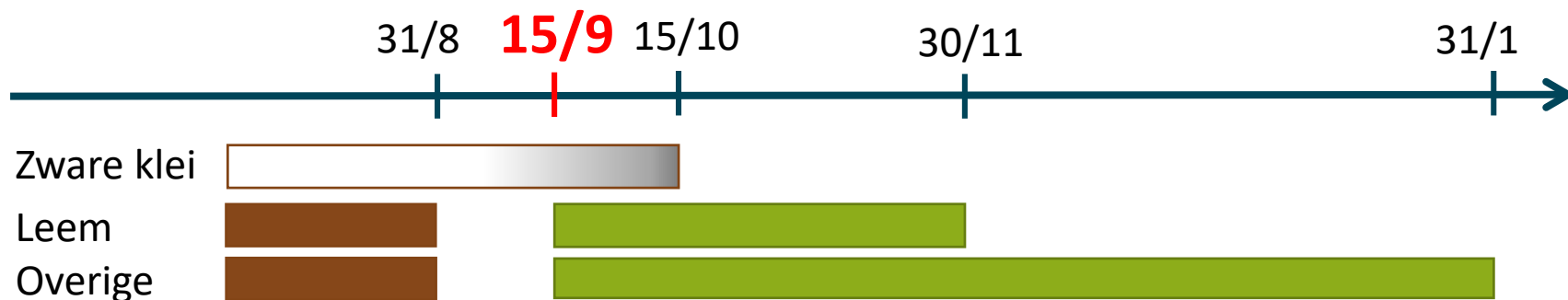
► Gebiedstype 1, 2 en 3

→ Basismaatregel vanggewassen: (*Uitz: zware kleigronden*)

= Hoofdteelt geogst uiterlijk 31 aug

× Verplichte inzaai vanggewas uiterlijk 15 sept OF een nateelt

× Aanhoudperioden vanggewassen: afgestemd op EAG (Dept LV)

Vanggewassen 2021

► Gebiedstype 2 en 3

→ Jaarlijkse toename areaal “vanggewassen”

		GT 2	GT 3
Toename areaal “vanggewas” bovenop referentiepercentage (gemid van 2016, 2017 en 2018)	2019	+0%	+5%
	2020	+5%	+10%
	2021	+5%	+15%
	2022	+10%	+20%

Referentiepercentage – vast

- ▶ Besluit Vlaamse regering wijzigt niets aan het kader van het ref%
- ▶ Elke landbouwer heeft een individueel referentiepercentage.
- ▶ Welke landbouwers hebben een vast ref%?
 - Landbouwers die in de referentie jaren 2016, 2017 of 2018 bouwland hadden gelegen in GT2 en 3 volgens “oude” afbakening
 - Vast ref% = gemiddelde over de referentie jaren van het aandeel “vanggewassen” op bouwland gelegen in GT2 en 3 volgens “oude” afbakening

Referentiepercentage – variabel

- ▶ Wat als de landbouwer geen vast ref% heeft?
 - Bedrijf had in 2016, 2017 en 2018 geen bouwland in GT2 en 3 volgens “oude” afbakening
 - Bedrijf gestart na 2018
- ⇒ Jaarlijks berekend individueel ref% als bedrijf bouwland heeft gelegen in GT2 en 3 volgens **nieuwe** afbakening volgens aandeel van vanggewassen in referentie jaren.

- ▶ Individueel ref% jaarlijks berekend op basis van ingediende VA

$$Ref\% = \frac{b1 * \%ASZ1 + b2 * \%ASZ2 + \dots + bn * \%ASZn}{b1 + b2 + \dots + bn}$$

waarbij: bn = areaal bouwland in $ASZn$

$\%ASZn$ = ref% van de ASZ

- ⇒ **% ASZ wijzigen niet** (bijlage 4)
= gemiddelde over de 3 referentie jaren van het aandeel “vanggewassen” op bouwland in de ASZ

Referentiepercentage

- ▶ Ref% is minimaal 20%
- ▶ Samengevat:
 - Besluit Vlaamse Regering wijzigt niets aan het ref%.
 - × Landbouwer met vast ref% heeft, behoudt dat ref%;
 - × Landbouwer zonder vast ref%, krijgt jaarlijks ref% op basis van %ASZ die ook niet gewijzigd zijn door het Besluit Vlaamse regering

Invulling vanggewasverplichting

- ▶ Besluit Vlaamse Regering wijzigt niets aan de regels en de wijze van realisatie van de vanggewasverplichting
- ▶ Wat zijn geldige “vanggewassen”?
 - *Tijdelijk grasland, Tagetes, Facelia als hoofdteelt die blijft staan*
 - *Percelen waarop **uiterlijk 15 sept** een vanggewas aanwezig is en aangehouden blijft overeenkomstig de aanhoudperioden*
 - *Aardappelen en mais waarop **uiterlijk 15 okt** een vanggewas aanwezig is en aangehouden blijft overeenkomstig de aanhoudperioden*
 - ▶ *Ook mais met onderzaai gras*
 - *Niet-nitraatgevoelige hoofdteelt gevolgd door een laagrisico nateelt (bvb graan na graan of bieten, ...)*
- ▶ Doelareaal 2021 =
(ref% + 5%) x bouwland GT2 + (ref% + 15%) x bouwland GT3
- ▶ Te realiseren op bouwland 2021 in nieuwe GT2 en 3 samen

Invulling vanggewasverplichting

- ▶ Gerealiseerd areaal \geq doelareaal
 - Zelf realiseren
 - Door collega landbouwer via vanggewasovereenkomst
 - Mogelijkheid tot vrijstelling
 - × Na pos bedrijfsevaluatie (toetsing strengste DW)
 - × Op basis van een equivalente maatregel (zie verder)

- ▶ Heeft gebiedsafbakening dan geen impact op de bedrijven?
 - Uiteraard wel!
 - × Door wijziging van gebiedstypes, kan areaal bouwland in GT2 en 3 wijzigen waarop verplichting van toepassing wordt
 - Doelareaal kan onveranderd blijven
 - Doelareaal kan toenemen door nieuwe afbakening
 - Doelareaal kan afnemen door nieuwe afbakening

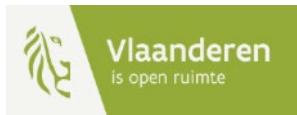
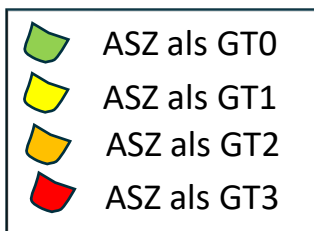
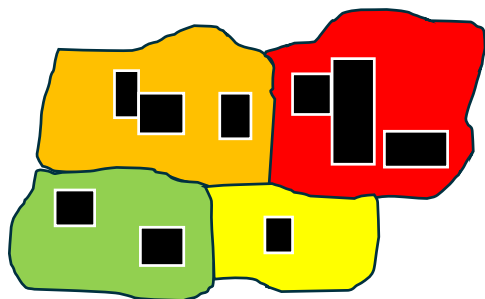
Situatie 2020 met afbakening 2019-2020

Bedrijf met bouwland in 4 ASZ.

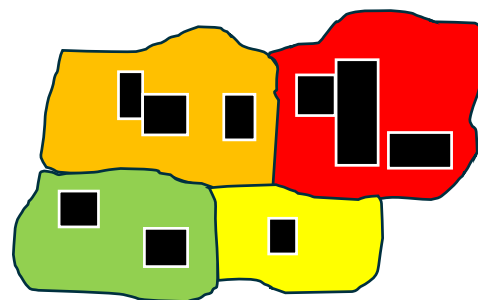
- 1 ASZ is GT0
- 1 ASZ is GT1
- 1 ASZ is GT2
- 1 ASZ is GT3

➤ **Verplichting in GT2 en GT3**

- Doelareaal 2020 = (ref% + 5%) x b_{GT2} + (ref% + 10%) x b_{GT3}

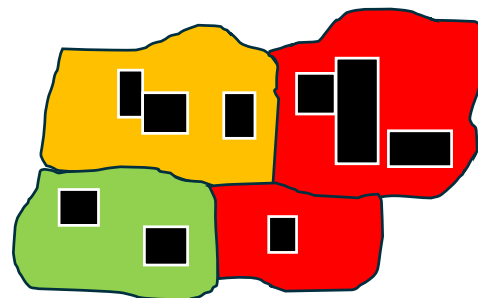

Situatie 2021 met afbakening 2021-2022

- 1) GT wijzigen niet; **situatie blijft onveranderd maar doelareaal neemt toe door hoger % in GT3**

- Doelareaal 2020 = (ref% + 5%) x b_{GT2} + (ref% + 15%) x b_{GT3}

- 2) 1 ASZ gaat van GT1 naar GT3

- Bouwland in GT2 en 3 vergroot; **verplichting vergroot door bijkomende ASZ GT2 en 3 én toename % in GT3**

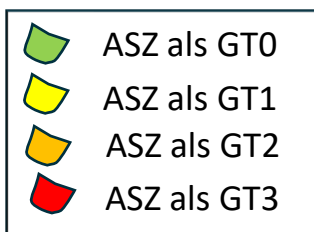
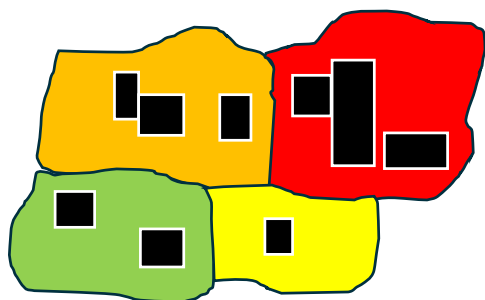
- Doelareaal 2021 = (ref% + 5%) x b_{GT2} + (ref% + 15%) x b_{GT3}

Situatie 2020 met afbakening 2019-2020

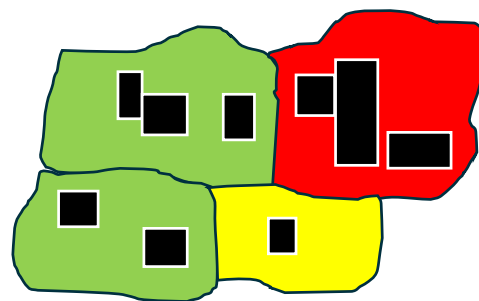
Bedrijf met bouwland in 4 ASZ.

- 1 ASZ is GT0
- 1 ASZ is GT1
- 1 ASZ is GT2
- 1 ASZ is GT3

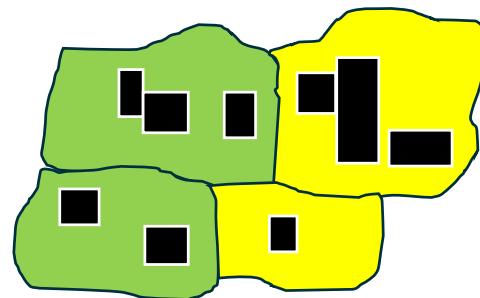
- **Verplichting in GT2 en GT3**
- Doelareaal 2020 = (ref% + 5%) x b_{GT2} + (ref% + 10%) x b_{GT3}

Situatie 2021 met afbakening 2021-2022

- 2) ASZ gaat van GT2 naar GT0
- Bouwland in GT2 en 3 verkleint; **verplichting verkleint door minder GT2 en 3 maar er is de toename van het %**
 - Doelareaal 2021 = (ref% + 15%) x b_{GT3}

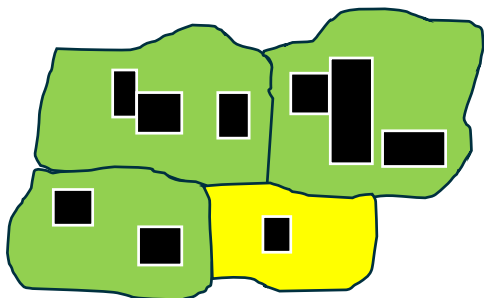
- 3)
- 1 ASZ gaat van GT2 naar GT0 en 1 ASZ gaat van GT3 naar GT1
- Geen bouwland in GT2 of 3 > **GEEN verplichting meer !**
 - Doelareaal 2021 = 0

Situatie 2020 met afbakening 2019-2020

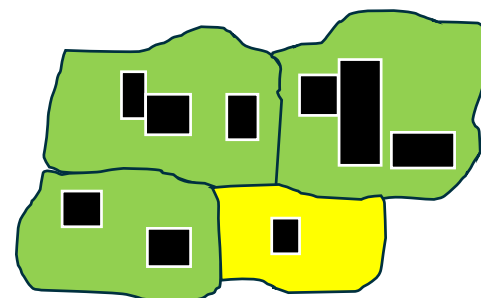
Bedrijf met bouwland in 4 ASZ.

- 3 ASZ zijn GT0
- 1 ASZ is GT1

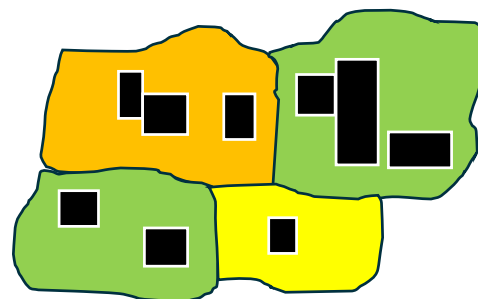
> Doelareaal 2020 = **GEEN** verplichting

Situatie 2021 met afbakening 2021-2022

- 1) GT wijzigen niet
Ook op basis van nieuwe afbakening **Geen verplichting**
 - Doelareaal 2021 = 0

- 2) 1 ASZ gaat van GT0 naar GT2
 - In 2021 wel bouwland in GT2; **wel verplichting**
 - Doelareaal 2021 = $(\text{ref}\% + 5\%) \times b_{\text{GT2}}$

Vanggewasverplichting focusbedrijven MC3

- ▶ Enkel voor resterende focusbedrijven MC3:
 - Inzaaiverplichting MAP5 blijft van toepassing
 - × In GT 2 en 3 bovenop MAP6 verplichting
 - × Heel complexe implementatie (verschillende definities bouwland, types “vanggewassen”, ...)

 - × In overleg met kabinet pragmatische implementatie
 - Beperkt tot bedrijven die geen doelareaal hebben ikv MAP6
 - ▶ Te realiseren op bouwland in GT0 en 1 overeenkomstig % van MAP5 (+20%, +30%, ..., +50%)
 - ▶ Zelfde definitie bouwland
 - ▶ Te realiseren met dezelfde teelten en teeltcombinaties

**Bemestings-
prognoses 2021**

Aanvraagmodule

► Nieuwe toepassing in opmaak

→ Vanggewasovereenkomsten:

- × Eén aanvraag voor beide partijen
- × Aanvraag kan geïnitieerd worden zowel door begunstigde als aanbieder; evenals ingetrokken
- × Aanvraag is pas definitief ingediend als de tegenpartij bevestigt
- × Wat moet men opgeven bij de aanvraag?
 - Of men begunstigde of aanbieder is
 - Landbouwnummer van de tegenpartij
 - Gebiedstype waarvoor de overeenkomst gesloten wordt
=> één overeenkomst per GT
 - Oppervlakte (ha) van de overeenkomst
 - Aanvinken voorwaarden gelezen en goedgekeurd
- × Kan ingediend/ingetrokken worden **tot 30 juni 2020**

Aanvraagmodule

- Vrijstelling
 - × Intrekken tot **uiterlijk 15 febr**
 - × Nieuwe aanvraag indienen/intrekken tot uiterlijk 1 juni

- Equivalente maatregelen
 - × Nog niet bepaald

- Derogatie
 - × Aanvragen tot **uiterlijk 15 febr**

Informatie en communicatie

- Website VLM: [Verplichting tot het inzaaien van vanggewassen](#)
 - × Teeltlijst met aanduiding van bouwland, % ASZ
- Informatie van het eigen bedrijf
 - × Individueel ref%
 - Op Mestbankloket onder rubriek Gronden > Vanggewassen
 - × Doelareaal 2021
 - Wat is beschikbaar (10 dec)?
 - ▶ Aanduiding GT voor percelen:
 - Eloket: landbouwer kan in zijn VA2020 het gebiedstype 2021-2022 van zijn percelen raadplegen en exporteren (xls, gml)
 - Geoloket: per perceel is gebiedstype consulteerbaar
 - Geopunt van Informatie Vlaanderen: afbakening is consulteerbaar
 - Correcte prognoseberekening doelareaal voor individueel bedrijf?
 - ▶ Bij indienen VA2021: onderdeel van Bemestingsprognoses > Mestbankloket en eloket

Equivalente maatregelen

Koen Desimpelaere, VLM

**Equivalente maatregelen zijn
alternatieven voor de basismaatregelen
die een even goed milieuresultaat geven**

Equivalente maatregelen vanggewassen 2020

Terugblik

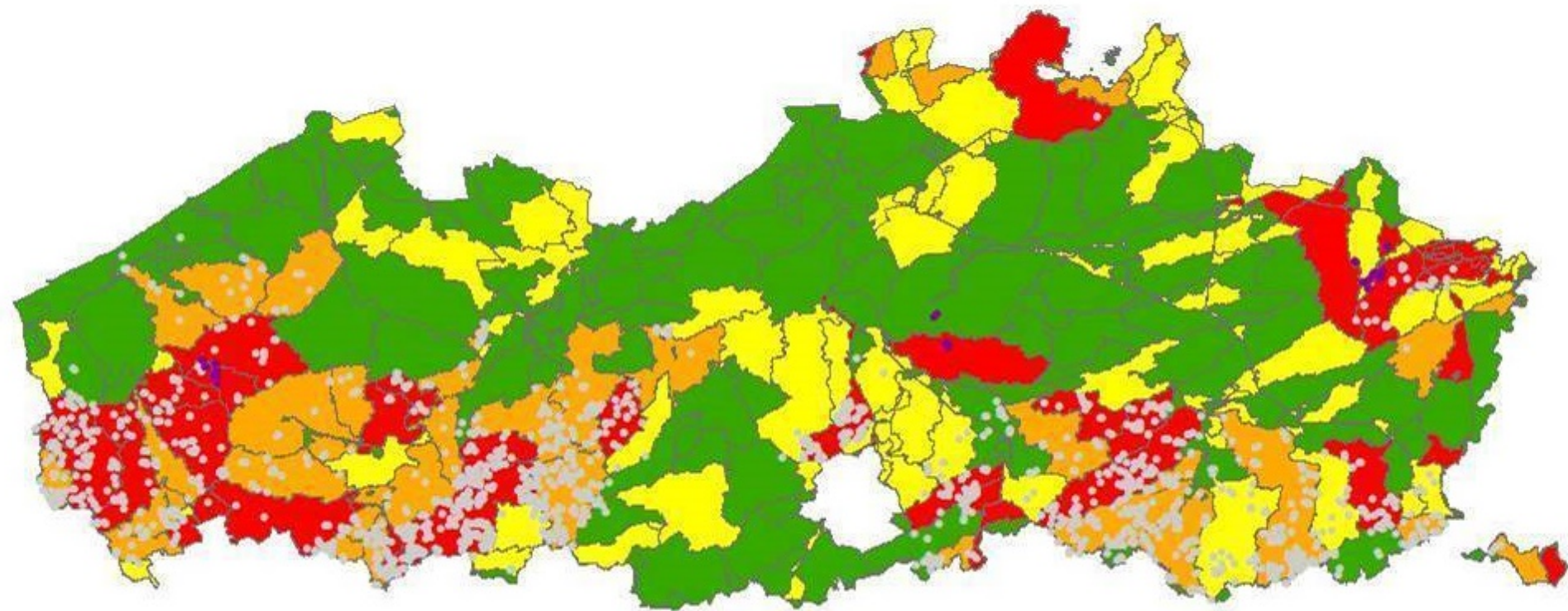

wintergranen na
een
nitraatgevoelige
hoofdteelt

Adviessysteem
groenten KNS

EQUIVALENTE MAATREGELEN 2020

EQMA

- Groentepercelen
- Wintergranen

- Gebiedstype 0
- Gebiedstype 1
- Gebiedstype 2
- Gebiedstype 3

Equivalente maatregelen 2021

Hoe komen we tot equivalente maatregelen?

Wetgevend traject nog lopende

Vlaamse Regering
van 13-11-2020

Principiële goedkeuring

Kaderbesluit:

1. Reductie N verliezen
basismaatregelen
2. Werking
beoordelingscommissie

Vlaamse Regering
van *heel* binnenkort

Definitieve goedkeuring

Kaderbesluit

Lijst met
maatregelen

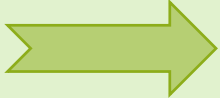
Reductie N verliezen basismaatregelen = gewicht *(principeel goedgekeurd)*

Vanggewassen **40 kg N/ha**

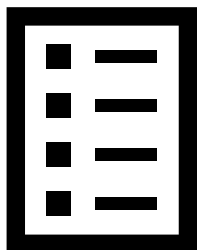
Verminderde bemesting

-5%	7,5 kg N/ha
-10%	15 kg N/ha
-15%	20 kg N/ha
-20%	22,5 kg N/ha

De lijst met equivalente maatregelen

Naam
Beschrijving
Welke basismaatregel(en)
 Gewicht
Voorwaarden

Voorbeeld vanggewassen gewicht 40 kg N/ha

<i>Naam</i>	<i>Gewicht</i>
FCB	60 kg N/ha
KA	40 kg N/ha
RSC	15 kg N/ha

Doelareaal 10 ha

10 ha x 40 = 400

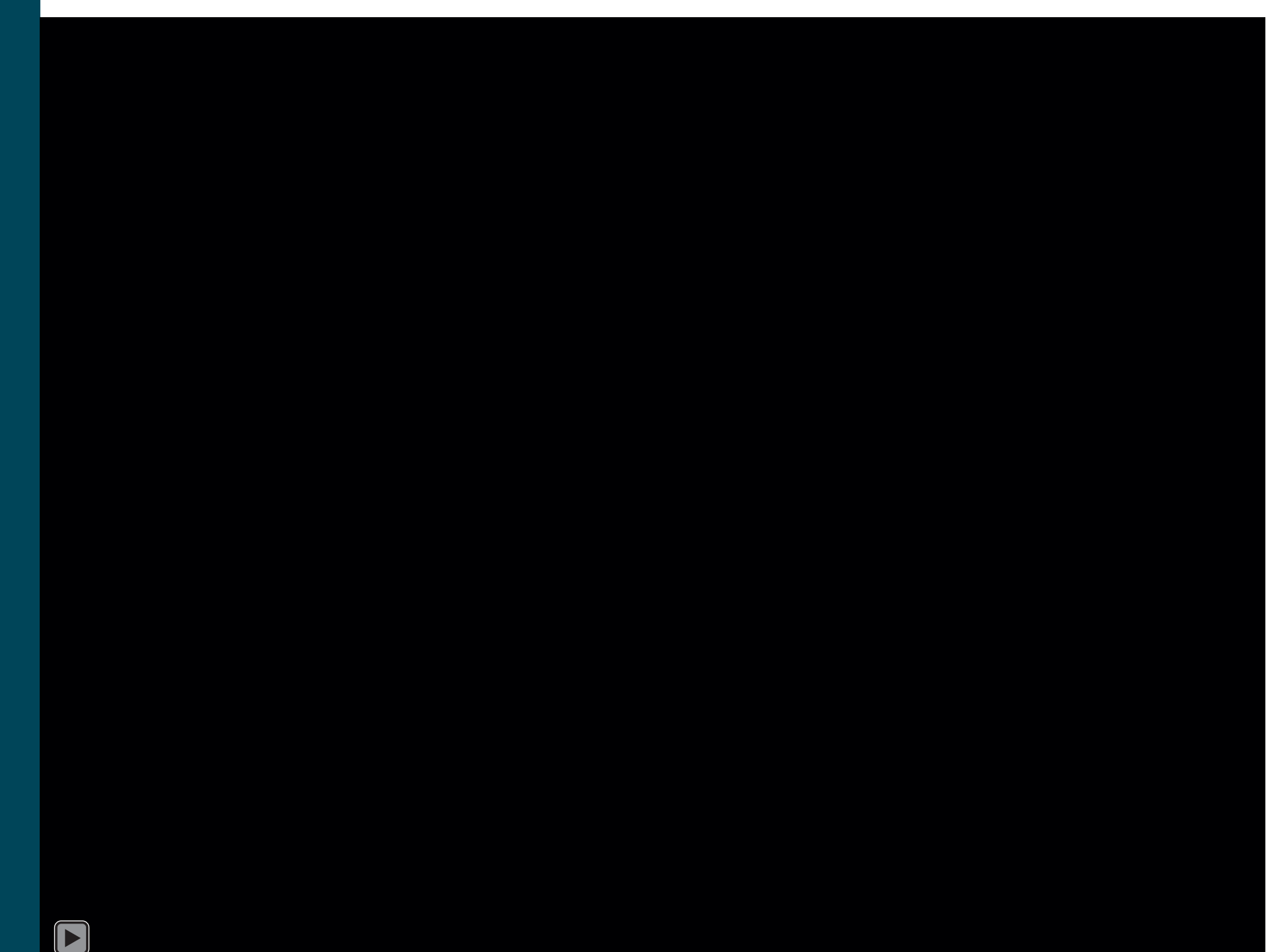
1. 10 ha vanggewassen $10 \times 40 = 400$
2. 6,7 ha FCB $6,7 \times 60 = 402$
3. 26,7 ha RSC $26,7 \times 15 = 400$

4. 4 ha FCB en 4 ha KA $4 \times 60 + 4 \times 40 = 400$
5. 7 ha vanggewas en 2 ha FCB $7 \times 40 + 2 \times 60 = 400$

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

VLM.be

Vlaanderen
is open ruimte

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

www.vlm.be